

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Κεντρική γραμματεία προγράμματος
«ΕΝΤΑΞΗ ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΑΙΔΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ»

Μανωλή Αναστασία
Αργυράκου Στυλιανή
Γερογιάννη Δομνίκη
Γκαμπούρα Αγκλαΐα
Κατσαντίνη Παρασκευή

Αργοναυτών & Φιλελλήνων 382 21 Βόλος

ΤΗΛ. 24210 - 74594, 74640

e-mail: roma@uth.gr

Web site (ιστοσελίδα): www.roma.uth.gr

ενημερωτικό δελτίο

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΜΑΪΟΣ 2008

Τεύχος 2

Πρόγραμμα
«ΕΝΤΑΞΗ ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΑΙΔΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ»

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Ενταξη
Τσιγγανοπαιδών
στο Σχολείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΝΤΑΞΗ ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΑΙΔΩΝ
ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Εκπαίδευση για όλους
Εκπαίδευση στην Αριστεία
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Επιστημονικός Υπεύθυνος του Έργου:

Νικολέων Μήτσος

Καθηγητής - Αντιπρύτανης

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Δομή και οργάνωση του έργου

ΥΠΟΕΡΓΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
Υπόεργο 1: «ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ»	Νικολέων Μήτσος Καθηγητής – Αντιπρύτανης
Υπόεργο 2: «ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ»	Νικολέων Μήτσος Καθηγητής – Αντιπρύτανης
Υπόεργο3: «ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ»	Τριαντάφυλλος Τριανταφυλλίδης Αναπληρωτής Καθηγητής
Υπόεργο 4: «ΕΠΙΛΟΓΗ, ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ & ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ»	Δημήτριος Μπενέκος Επίκουρος Καθηγητής
Υπόεργο 5: «ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ & ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ»	Δημήτριος Μπενέκος Επίκουρος Καθηγητής
Υπόεργο 6: «ΕΝΙΣΧΥΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ»	Βασιλική Παπαδημητρίου Καθηγήτρια
Υπόεργο 7: «ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ»	Σταυρούλα Καλή Επίκουρη Καθηγήτρια
Υπόεργο 8: «ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ»	Κωνσταντίνος Σδρόλας Διδάσκων ΠΔ 407/80
Υπόεργο 9: «ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΧΥΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ, ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ & ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ»	Ευάγγελος Αυδίκος Καθηγητής
Υπόεργο 10: «ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ»	Διονύσης Βαβουγιάννης Επίκουρος Καθηγητής
Υπόεργο 11: «ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ & ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΔΙΚΤΥΑΚΟΥ ΤΟΠΟΥ (PORTAL)»	Διονύσης Βαβουγιάννης Επίκουρος Καθηγητής
Υπόεργο 12: «ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ»	Διονύσης Βαβουγιάννης Επίκουρος Καθηγητής

Ο ΑΠΟΜΟΝΩΣΜΟΣ ΜΙΑΣ ΔΙΕΤΟΥΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (2006-08)

Επιχειρώντας έναν σύντομο απολογισμό των δράσεων του έργου « Ένταξη Τυγγανοπαίδων στο Σχολείο» που συντελέστηκαν κατά τη διετία της εφαρμογής του (Μάρτιος 2006 – Ιούνιος 2008) από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, θα ήθελα, όπως προκύπτει και από τα στοιχεία που παρατίθενται, ότι οι στόχοι που εξαρρήθησαν τέθηκαν, υλοποιήθηκαν σε μεγάλο βαθμό, γεγονός που ενίσχυσε σημαντικά την προσπάθειά μας για ένα σύγχρονο και ανοιχτό σχολείο στο οποίο θα φοιτούν κανονικά και ισότιμα όλα τα παιδιά του τόπου μας, χωρίς δυσκολίες, προβλήματα ή διακρίσεις.

Είναι προφανές ότι ένα πρόγραμμα που υλοποιείται σχεδόν σε επίπεδο χώρας (αφού εφαρμόζεται σε 39 νομούς), για να μπορέσει να φτάσει σε βαθμό κανονιστικής λειτουργίας (πρέπει να αποκτήσει κατ' αρχήν όλη εκείνη τη διοικητική και εκπαιδευτική υποδομή που θα διευκολύνει την επίτευξη των στόχων του. Κατά συνέπεια, το σχολικό έτος 2006-07 υπήρξε στην ουσία χρόνος προετοιμασίας, αφού αναλύθηκε σε επίσημα μελέτη των δεδομένων, σε επιλογή των σχολικών περιβάσεων, σε διαδικασίες πρόκλησης προσωπικού και σε ενέργειες δημιουργίας του απαραίτητου διοικητικού μηχανισμού που να υποστηρίζει αποτελεσματικά το έργο.

Ήδη, κατά το διάστημα αυτό, εξασφαλίστηκε η απαιτούμενη υλοκρατική υποδομή του έργου και συγκεκριμένα: Έγιναν οι σχετικές προκηρύξεις και προσελήφθησαν εγκαίρως όλες οι κατηγορίες των συνεργατών. Ορίστηκαν τα 170 σχολεία παρέμβασης του Προγράμματος που εκκκινούνται, όπως αναφέραμε, σε 39 νομούς της χώρας και καθορίστηκαν οι έδρες των 80 ΤΕΔ (Τμημάτων Ενισχυτικής Διδασκαλίας) και των 43 ΕΔΑΜ (Εργαστηρίων Δημοουργικής Αποσχόλησης Μαθητών). Προσελήφθησαν, ύστερα από ανάλογες διαδικασίες, και οι εκπαιδευτικοί στους οποίους δόθηκε κατ' αρχήν ένα περασματικό υλικό μαζί με τις πρώτες οδηγίες για τη διδασκαλία των μαθητών τους.

Πραγματοποιήθηκαν εν συνεχεία σειράς σεμιναρίων τόσο για τους συνεργάτες δικτύου που παρακολουθούν και ενημερώνουν το Πρόγραμμα για την τακτική φοίτηση των παιδιών, όσο και για τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι ανέλαβαν τη δημιουργική αποσχόληση και την ενισχυτική διδασκαλία των μαθητών μας στους τομείς της Ελληνικής γλώσσας και των Μαθηματικών.

Πραγματοποιήθηκε επίσης σειρά εκδηλώσεων για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας και της κοινής γνώμης, τόσο σε εθνικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Παράλληλα συγκροτήθηκαν, ύστερα από σχετική προκήρυξη, οι συγγραφικές ομάδες για τη Γλώσσα και τα Μαθηματικά, που εργάστηκαν πολύ εντατικά κάτω από την επίβλεψη των αρμοδίων μελών ΔΕΠ και παράγοντα, σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, το αναγκαίο διδακτικό υλικό το οποίο έχει ήδη εκτυπωθεί και αποστέλλει με την έναρξη του τρέχοντος σχολικού έτους (2007-08) στα Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας του Προγράμματος. Τυπώθηκαν συνολικά 9 βιβλία (3 βιβλία του Μαθητή και 1 βιβλίο του Δασκάλου για τη Γλώσσα, 3 βιβλία του Μαθητή και 1 βιβλίο του Δασκάλου για τα Μαθηματικά και 1 Επικοινωνιακό Οδηγό για τους Εκπαιδευτικούς). Μας χαροποιεί ιδιαίτερα το γεγονός ότι τα βιβλία αυτά εγκρίθηκαν ομόφωνα από το αρμόδιο Τμήμα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και μάλιστα με πολύ θετικές κρίσεις, ενώ οι εκπαιδευτικοί που τα δίδασκαν προβαίνουν σε ενθαρμητικά σχόλια.

Ως επιστημονικός υπεύθυνος του έργου θεωρώ χρέος μου να ευχαριστήσω κατ' αρχήν, εκ μέρους όλων των συνεργατών μου, την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠΕΑΕΚ που μας εμπιστεύτηκαν ένα τόσο σημαντικό έργο, γεγονός που κατέστησε περισσότερο έντονη την αίσθηση της ευθύνης μας. Ευχαριστώ επίσης τα κατά τόπους σπείρη της εκπαιδευσης και τους εκπαιδευτικούς της τοπικής αυτοδιοίκησης, όλες τις τοπικές αρχές, καθώς και τους εκπαιδευτικούς της συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας που βρέθηκαν δίπλα μας και μας στήριξαν σε κάθε μας βήμα. Ευχαριστώ επίσης το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας που έθεσε στη διάθεσή μας όλα τα σχετικά επιστημονικά δυναμικά που καθώς και όλους τους υλικούς επιστημονικούς του χώρου που ανήκουν σε διάφορα ΑΕΙ της χώρας και προσφέρθηκαν να μας βοηθήσουν στο πραγματικό δύσκολο έργο μας.

Κλείνοντας θα ήθελα ότι το Πρόγραμμα «Ένταξη Τυγγανοπαίδων στο Σχολείο» επιχείρησε, με συστηματικό τρόπο, να καλύψει ένα πραγματικό κενό στον τομέα της εκπαίδευσης των παιδιών των συγκεκριμένων πληθυσμιακών ομάδων κινούμενο σε δυο κατευθύνσεις: Επιχειρώνοντας από το ένα μέρος να προσφέρει σ' αυτά κάθε είδους βοήθεια και διευκόλυνση, ώστε να ενταχθούν με ομαλό τρόπο στο σχολικό και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον και, από το άλλο, να παράσχει στους εμπλεκόμενους εκπαιδευτικούς όλα εκείνα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την παροχή μιας σύγχρονης δημοκρατικής αγωγής.

Νικολέων Μήτσος

Επιστημονικός Υπεύθυνος

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ – ΑΙΓΑΙΟΥ

Περιφερειακός Συνεργάτης:
Αγγελίκος Κωνσταντίνος

Περιφερειακή Γραμματεία:
Μαρίνα Ευαγγελία
τηλέφωνο & fax: 210-6821523

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΔΙΚΤΥΟΥ	ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ	Κονδύλη Σοφία, Μπολάκης Σπυρίδων, Πορόβου Μαλαματή, Ροβόλα Γεωργία, Χρήστου Τριανταφυλλιά, Αντωνόπουλος Βασίλειος, Ρήγα Ευνίκη-Ελένη, Σαπουνηζής Κωνσταντίνος	Μουκάνη Ειρήνη-Διονύσια, Παριανού Ζωή, Τσακίρη Γεωργία, Χρηστάκη Μαρίνα
ΑΙΓΑΙΟΥ	Σιδηροπούλου Ελένη, Σίνη Τριανταφυλλιά, Σκυριώτη Μαρία	Χρυσοβαλάντω Παριανού

Στατιστικά στοιχεία

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΑΤΤΙΚΗΣ	ΑΙΓΑΙΟΥ
1 Αριθμός σχολείων	16	5
2 Συνολικός αριθμός μαθητών	3450	579
3 Αριθμός μαθητών πληθυσμού στόχου	1521	35
4 Αριθμός μαθητών που διέκοψαν την φοίτησή τους	322	0
5 Χαρακτηρισμός φοίτησης	Ασταθής	Σταθερή Χίο-Μυτιλήνη Ασταθής σε Ρόδο
6 Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία	74	4
7 Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία με κάρτα	16	0
8 Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας (ΤΕΔ)	8	3
9 Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης Μαθητών (ΕΔΑΜ)	3	3

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η Αττική είναι μια περιφέρεια με μεγάλο αριθμό μαθητών ρόμικης καταγωγής αλλά και μεγάλες διαφορές - ανισότητες ανά περιοχή. Από τα στοιχεία του προγράμματος επιβεβαιώνεται η διαπίστωση ότι σε ορισμένες περιοχές όπου οι συνθήκες κατοικίας και εργασίας έχουν σχετικά εξασφαλιστεί η ένταξη των παιδιών στο σχολικό περιβάλλον ελέγχθηκε ομαλά ή με μειωμένες δυσκολίες (όπως στην Αγία Βαρβάρα, το Κοματηρό, τα Α. Λύσια και τις Αχαρνές). Αντίθετα στις περισσότερες περιοχές όπως τα Μίγαρα, ο Ασπρόπυργος, το Κορωπί, τα Σπάτα και ο καταυλισμός του Νομισματοκοπείου όπου οι συνθήκες διαβίωσης και εργασίας είναι εξαιρετικά δύσκολες παρουσιάστηκαν μεγάλα προβλήματα καταγραφής, ένταξης και κυρίως παραμονής των μαθητών στο σχολείο. Μετά από τις συνεχείς παρεμβάσεις των συνεργατών δικτύου και με τη βοήθεια των διευθυντών των σχολείων και των εκπαιδευτικών και παρά τις αντιδράσεις σε τοπικό επίπεδο, επιτεύχθηκε αύξηση των εγγραφών νέων και παλιότερων μαθητών αλλά και μείωση της σχολικής διαρροής σε σχέση με τα προηγούμενα σχολικά έτη. Τα τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας και τα ΕΔΑΜ λειτουργήσαν καλύτερα από το προηγούμενο σχολικό έτος ενώ το διδακτικό υλικό του προγράμματος αξιοποιήθηκε από τους εκπαιδευτικούς. Χρειάζεται σε συνεργασία με το ΥΠΕΠΘ και τους άλλους εκπαιδευτικούς φορείς (διευθυντές

εκπαίδευσης και διευθυντές σχολικών μονάδων) να σχεδιαστούν άμεσα μέτρα για την αξιοποίηση του υλικού και των αποτελεσμάτων του προγράμματος ώστε το επόμενο σχολικό έτος να ξεκινήσει ομαλά και προγραμματισμένα για όλα τα σχολεία που φοιτούν μαθητές ρόμικης καταγωγής. Ο αριθμός των μαθητών σε Λύσια και Χίο είναι πολύ μικρός και επειδή οι οικογένειες διαμένουν μόνιμα στην περιοχή επιδεικνύουν μεγάλο ενδιαφέρον για τη μόρφωση των παιδιών παρά αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Στη Ρόδο η μετακίνηση του καταυλισμού από την περιοχή του σχολείου δημιούργησε αναταραχή και ανησυχία αλλά με την παρέμβαση εκπαιδευτικών και τοπικών αρχών παραχωρήθηκε νέος χώρος για τη διαμονή των παλιών που ζουν πολλά χρόνια στην πόλη της Ρόδου. Τα τμήματα ενισχυτικής διδασκαλίας λειτουργήσαν κανονικά και στα τρία νησιά και αξιοποιήθηκε το διδακτικό υλικό του προγράμματος. Η επιμορφωτική συνάντηση που οργανώθηκε στη Χίο με τη συνεργασία του σχολικού συμβούλου κ. Τσακάλου ήταν ιδιαίτερα επιτυχής αφού την παρακολούθησε μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών ενώ οι εισηγητές εκπαιδευτικοί που δίδαξαν στα ΤΕΔ απέδειξαν την παιδαγωγική τους ευαισθησία αλλά και την ικανότητα δημιουργικής αξιοποίησης του διδακτικού υλικού του προγράμματος.

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ – ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ**

Περιφερειακός Συνεργάτης:
Παπακωνσταντίνου Παναγιώτης

Περιφερειακή Γραμματεία:
Μιράγιο Βασιλική
τηλέφωνο: 26510-95682, fax: 26510-95818

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΔΙΚΤΥΟΥ	ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	Παλαμά Χρυσάνθη, Ρόμπορας Αναστάσιος	-
ΠΡΕΒΕΖΗΣ	Τσενταερός Μιχαήλ	-
ΑΡΤΑΣ	Διαμάντη Βασιλική	-
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Σουπιώνη Νικολέτα, Μπίκα Χρυσή, Μάμαλος Σπυρίδων	-
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	-	-
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Γεωργίου Αναστασία, Δουλιώτης Γρηγόριος, Μιμιγάννης Κωνσταντίνος, Βρανάς Θεμιστοκλής	Κοκώνης Ανδρέας, Πανόπουλος Νικόλαος

Στατιστικά στοιχεία

1	Αριθμός σχολείων	19
2	Συνολικός αριθμός μαθητών	2.663
3	Αριθμός μαθητών πληθυσμού στόχου	420
4	Αριθμός μαθητών που δίκωσαν την φοίτησή τους	80
5	Χαρακτηρισμός φοίτησης	Κανονική με διαφοροποιήσεις κατά περιοχή.
6	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία	15
7	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία με κάρτα	0
8	Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας (ΤΕΔ)	11
9	Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης Μαθητών (ΕΔΑΜ)	7

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Ο αριθμός σχολείων (19) όπως και ο αριθμός μαθητών (2.663) αφορούν αποκλειστικά στα σχολεία που έχουν από τη Διεύθυνση του Έργου χαρακτηριστεί κατά το σχολικό έτος 2007-2008 ως σχολεία παρέμβασης.
- Ο αριθμός μαθητών με ρόμικη πρόλευση αντιπροσωπεύει το 15,8% του μαθητικού δυναμικού των σχολείων παρέμβασης. Το ποσοστό αυτό είναι για τη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή περίπου το ίδιο με αυτό της σχολικής χρονιάς 2006-2007 (16,1%).
- Ο αριθμός των μαθητών ρόμικης πρόλευσης που δίκωσαν τη φοίτησή τους το σχολικό έτος 2007-2008 είναι ποσοστιαία μικρότερος από τον αντίστοιχο αριθμό για το σχολικό έτος 2006-2007. Το ποσοστό των μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία φτάνει το 3,6%, χωρίς κάποιος από αυτούς να κάνει χρήση της κάρτας φοίτησης, ενώ το σχολικό έτος 2006-2007 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 5%.
- Η φοίτηση των μαθητών ρόμικης καταγωγής σε γενικές γραμμές χαρακτηρίζεται κανονική με κάποιες "αποκλίσεις" οι οποίες καταγράφονται είτε ως διαρροές είτε ως αποραδική (δηλ. με απουσίες διαρκείας και χωρίς εμφανή αιτιολογία) φοίτηση στις ελξ περιοχές:
 - στο νομό Αιτωλοακαρνανίας και ειδικότερα στην περιοχή του Αγρινίου
 - στο νομό Κερέρας και ειδικότερα στην περιοχή του Αγίου Ιωάννη
- Τα Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας (11) και τα Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης Μαθητών (7), που λειτουργήσαν στα περισσότερα από τα σχολεία παρέμβασης, εκμύσει ότι συνεισέφεραν ουσιαστικά στη σχολική φοίτηση, τη μαθησιακή στήριξη και απόδοση των μαθητών που τα παρακολούθησαν.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Περιφερειακός Συνεργάτης:
Στέφανος Παρασκευαΐδης

Περιφερειακή Γραμματεία:
Καλλιγένη Μαρία-Στέλλα
τηλέφωνο: 24210-74516, fax: 24210-74608

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΔΙΚΤΥΟΥ	ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	Βρεχτούρα Αικατερίνη	Ζαφειρόπουλος Νικόλαος
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	Γιωτοπούλου Αντιγόνη, Καρναβάς Απόστολος	Καλλιώρας Κωνσταντίνος
ΛΑΡΙΣΑΣ	Παναγιώλης Κωνσταντίνος, Παιπά Χρυσούλα, Γκανάκος Νικόλαος	Στρατής Άγγελος, Καρδαμήλης Στέφανος
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	Μαστοροδήμου Ευθυμία Αθανασούλης Ιωάννης	Ζαρίφη Ιωάννα

Στατιστικά στοιχεία

1	Αριθμός σχολείων	10
2	Συνολικός αριθμός μαθητών	2.188
3	Αριθμός μαθητών πληθυσμού στόχου	1.408
4	Αριθμός μαθητών που διέκοψαν την φοίτησή τους	194
5	Χαρακτηρισμός φοίτησης	Ικανοποιητική-Σποραδική
6	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία	43
7	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία με κάρτα	92
8	Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας (ΤΕΔ)	7
9	Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης Μαθητών (ΕΔΑΜ)	4

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας ως περιοχή ευθύνης του Προγράμματος «Ενταξη τσιγγανοπαίδων στο σχολείο» είναι μία από τις περιοχές που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη αναλογία αριθμού Τσιγγανοπαίδων μαθητών προς το συνολικό αριθμό του σχολείου. Ως εκ τούτου, λογίζεται ως μία από τις πλέον δυσκολότερες περιοχές του Προγράμματος όπου σε κάθε περιοχή εντοπίζονται και διαφορετικής φύσεως προβλήματα.

Σχετικά με το νομό Λάρισης, στη Νέα Σμύρνη Λάρισης, η διπλοβάρδια εξακολουθεί να αποτελεί το χαρακτηριστικό γνώρισμα των δύο σχολικών μονάδων (11ο και 3ο ΔΣ) που είναι τα μοναδικά του νομού που λειτουργούν υπό αυτό το καθεστώς. Τα ΤΕΔ και το ΕΔΑΜ λειτουργούν όσον το δυνατόν καλύτερα υπό τις παρούσες συνθήκες. Στον Τύρναβο, η κατάσταση στο μεγαλύτερο μέρος του οικισμού εξακολουθεί να είναι πολύ κακή παρά τη μεμονωμένη- στεγαστική κινητικότητα των τελευταίων μηνών. Στα πρώιμα σχολεία υπάρχει μία σχετικά καλή εικόνα ενώ στο «απογευματινό» του Τυρνάβου η φοίτηση είναι ασταθής, βελτιωμένη όμως αρκετά σε σχέση με το παρελθόν.

Στα Φάρσαλα, η κατάσταση χαρακτηρίζεται από

σταθερότητα και η λειτουργία του ΤΕΔ είναι καλή. Γενικώς η φοίτηση στο Ν. Λαρίσις μπορεί να χαρακτηριστεί ικανοποιητική κυμαινόμενη από καλή ως σποραδική.

Στο Ν. Μαγνησίας συγκρίνοντας τα δύο σχολικά έτη 2006-07 και 2007-08 παρατηρείται μικρότερο ποσοστό διαρροής των μαθητών και υψηλότερο ποσοστό συμμετοχής τους στα τμήματα που δημιουργήσε το Πρόγραμμα. Η φοίτηση χαρακτηρίζεται ως σποραδική.

Στους Ν. Τρικάλων και Καρδίτσας τα ποσοστά διαρροής έχουν μειωθεί τα προβλήματα στα σχολεία των Σοφάδων και τον Πύργου είναι πολλά λόγω κυρίως της κακής υποδομής. Η φοίτηση στους νομούς αυτούς χαρακτηρίζεται ως κανονική.

Η γενική εικόνα είναι ότι ενώ στα σχολεία οι όποιες παρεμβάσεις αρχίζουν να έχουν από αποτέλεσμα, οι συνθήκες διαβίωσης στους οικισμούς και οι γενικότερες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες πολλές φορές συνιστούν τροχοπέδη στις παρεμβάσεις αυτές. Η φοίτηση στην Περιφέρεια Θεσσαλίας χαρακτηρίζεται ως ικανοποιητική-σποραδική. Η συνεργασία με τους συνεργάτες του προγράμματος και τους διδάσκοντες υπήρξε πολύ καλή στις περισσότερες περιπτώσεις.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΡΑΚΗΣ

Περιφερειακός Συνεργάτης:
Σταυρούλα Τριανταφυλλιά

Περιφερειακή Γραμματεία:
Δουράνη Μαρτίνοη
τηλέφωνο: 25510-30009, fax: 25510-30020

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΔΙΚΤΥΟΥ	ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ
ΕΒΡΟΥ	Δραγάτη Φανή, Θεοδοσιάδου Ελένη, Σμαρλαμάκης Χρήστος, Στριμπα Αθανασία	-
ΡΟΔΟΠΗΣ	Νάσκου Μαρία, Ευσταθίου Κωνίνα	Παρίδης Αθανάσιος
ΞΑΝΘΗΣ	Ρούντα Αριστία	Σουλειμάν Νατζί

Στατιστικά στοιχεία

1	Αριθμός σχολείων	22
2	Συνολικός αριθμός μαθητών	3.893
3	Αριθμός μαθητών πληθυσμού στόχου	1.071
4	Αριθμός μαθητών που διέκοψαν την φοίτησή τους	52
5	Χαρακτηρισμός φοίτησης	Μεταβαλλόμενη προς τακτική
6	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία	11
7	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία με κάρτα	6
8	Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας (ΤΕΔ)	9
9	Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης Μαθητών (ΕΔΑΜ)	4

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Για ακόμη μία φορά κρίνεται απαραίτητο να τονίσουμε το γεγονός ότι λόγω της παρουσίας διαφόρων ομάδων στην περιοχή της Θράκης, οι συνεργάτες μας προσεγγίζουν με διακριτικότητα τον πληθυσμό στόχο και στον παραπάνω πίνακα όταν αναφερόμαστε σε μαθητές του πληθυσμού-στόχου, παραπέμπουμε μόνο σε όσους αυτοπροσδιορίζονται ως τσιγγάνοι.

Στην περυσινή χρονιά εντοπίστηκαν κάποια ιδιαίτερα προβλήματα ως προς την καταγραφή του πληθυσμού στόχου, κυρίως στην περιοχή του Ν. Έβρου, λόγω της ασυμφωνίας που προέκυψε ανάμεσα στα στοιχεία που μας δίνονταν από τις τοπικές εκπαιδευτικές αρχές και στα στοιχεία που συγκέντρωναν οι συνεργάτες κατά τις επισκέψεις τους στους οικισμούς. Έπειτα από αρκετούς μήνες ερευνών καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι στον Ν. Έβρου ο πληθυσμός-στόχος εντοπίζεται μόνο στην περιοχή της Ορεστιάδας, ενώ στους Ν. Ξάνθης (όπου εντοπίζεται και ο μεγαλύτερος αριθμός του πληθυσμού-στόχου) και Ροδόπης η συγκέντρωση του πληθυσμού είναι μεγαλύτερη και εκτείνεται σε αρκετές περιοχές.

Θετικό αποτέλεσμα της συνέχους εφαρμογής του Προγράμματος και κατά το φετινό σχολικό έτος ήταν η εγγραφή μεγαλύτερου αριθμού παιδιών του πληθυσμού στόχου στα σχολεία, η μείωση του αριθμού των διαρροών αλλά και η βελτίωση της τακτικότητας φοίτησης. Σημαντικό ρόλο για τα ως άνω αποτελέσματα έπαιξαν οι τακτικές επισκέψεις των συνεργατών δικτύου στις οικογένειες των παιδιών, η άμεση παρέμβασή τους με τη βοήθεια των διαμεσολαβητών για την επίλυση προβλημάτων που εντοπίζονταν στα σχολεία αλλά και η ιδιαίτερη σχέση που έχει πλέον αναπτυχθεί ανάμεσα στους δασκάλους των ΤΕΔ και ΕΔΑΜ και στα παιδιά του πληθυσμού-στόχου. Επίσης, η συνεργασία με τους διευθυντές και τους εκπαιδευτικούς των σχολείων υπέρβη καλύτερη από τη περυσινή χώρα και στο εκπαιδευτικό υλικό που δόθηκε από το Πρόγραμμα. Γι' αυτό και κρίνουμε απαραίτητη τη συνέχιση του Προγράμματος καθώς θεωρούμε ότι σε βόθος χρόνο τα αποτελέσματα θα είναι ακόμα μεγαλύτερα και σημαντικότερα για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού-στόχου.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Περιφερειακός Συνεργάτης:
Καλλιόπη Πάλλα

Περιφερειακή Γραμματεία:
Βουδαίτη Ιωάννα
τηλέφωνο- fax: 28210-97643

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΔΙΚΤΥΟΥ	ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	Αμαλία Μιχαλάκη, Έφη Φασουλά	Σεραφειμόπουλος Λάμπρος
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	Κατέρη Ευαγγελία	Mejdani ilir
ΧΑΝΙΩΝ	Γεωργία Παπαδάκη	Ευσταθία Αναστασοπούλου

Στατιστικά στοιχεία

1	Αριθμός σχολείων	6
2	Συνολικός αριθμός μαθητών	1.543
3	Αριθμός μαθητών πληθυσμού στόχου	117
4	Αριθμός μαθητών που δέχονται την φοίτησή τους	48
5	Χαρακτηρισμός φοίτησης	Συνεχόμενη και Διαρκής (στο Ηράκλειο Ιανουάριος και Φεβρουάριος 2008 : Διαρκής , Μάρτη 2008 επέστρεψαν κάποια παιδιά ωστόσο η φοίτησή τους είναι ακόμα ασταθής)
6	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία	0
7	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία με κάρτα	0
8	Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας (ΤΕΔ)	3
9	Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης Μαθητών (ΕΔΑΜ)	3

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τη φετινή χρονιά συνεχίστηκε η λειτουργία των ΤΕΔ και των Εργαστηρίων Δημιουργικής Απασχόλησης παρά την προσωρινή διακοπή του Εργαστηρίου και των ΤΕΔ εξτίας αλλαγής της Διεύθυνσης του 1ου ΔΣ Σχολείου Σούδας του Ν. Χανίων αλλά και την κλοπή του υλικού και του εξοπλισμού από την τάξη των Τσιγγανοπαίδων στο σχολείο αυτό. Επίσης προβλήματα που ανακύπτουν κατά καιρούς με τη μεταφορά των Τσιγγανοπαίδων στο σχολείο επιλύονται με την συνεργασία του ΚΤΕΛ του κάθε Νομού.

Συνολικά, οι κυριότερες δράσεις του προγράμματος στην περιφέρεια Κρήτης ήταν οι συστηματικές επισκέψεις στους καταυλισμούς με στόχο την ευαισθητοποίηση των οικογενειών σε θέματα εκπαίδευσης και η παροχή κάθε είδους υποστήριξης στα προβλήματα της καθημερινής τους ζωής (στέγασης, διεύθεσης προβλημάτων με δημόσιες υπηρεσίες, επικοινωνία για ιατρικές

εξετάσεις, επικοινωνία με φορείς Υγείας και μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, επισκέψεις στους καταυλισμούς για πραγματοποίηση εμβολιασμών και προληπτικές ιατρικές εξετάσεις στους ενήλικες Τσιγγάνους, κ.ά.)

Για τους συνεργάτες δικτύου, το κυριότερο πρόβλημα είναι η έλλειψη κατάλληλου χώρου στον καταυλισμό, ο οποίος να μπορεί να τους φιλοξενεί ιδιαίτερα σε δύσκολες καιρικές συνθήκες και παράλληλα να γίνει τόπος ανάπτυξης δράσεων (συνάντηση με γονείς, μάθημα αγγλικών, εργαστήρι ζωγραφικής κ.ά.).

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Περιφερειακός Συνεργάτης:
Χατζησαββίδης Σωφρόνης

Περιφερειακή Γραμματεία:
Λαδάκακου Βασιλική
τηλέφωνο: 2310-995031, fax: 2310-995079

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΔΙΚΤΥΟΥ	ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Μαραγκού Ροζάννα, Βαβούρα Κωνσταντία, Παπαρίζου Ανδρομάχη, Φλώρου Μαρία, Εφραμιδής Παύλος, Κεφαλίδου Αρτεμισία	Μαυρίδου Χρυσανγή, Κολώνα Χρυσή, Μπεμπέ Αικατερίνη, Ασημόγλου Χριστίνα, Αραμπατζή Ευαγγελή
ΔΡΑΜΑΣ	Πελιτέκη Ελένη, Ευγενίδου Σοφία	Μπουτακίδου Ελληνίκη
ΣΕΡΡΩΝ	Πελιτέκη Ελένη, Τρέντσιος Στέργιος	Σουλεϊμάν Παναγιώτης
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	Μαρέλλου Βασιλική	Ράφο Γιώργος
ΗΜΑΘΙΑΣ	Μπρουσακέλη Βασιλική, Ευαγγελισπούλου Μαρία, Κιάτης Πέτρος	Μπούκλα Θωμάς
ΠΙΕΡΙΑΣ	Πολυγένη Κατερίνα	Καραγκούνης Παρασκευάς
ΚΑΒΑΛΑΣ	Παπαζογλου Ειρήνη, Σαββίδου Κυριακή	Βελιόγλου Κυριακή

Στατιστικά στοιχεία

1	Αριθμός σχολείων	37
2	Συνολικός αριθμός μαθητών	11.898
3	Αριθμός μαθητών πληθυσμίου στόχου	2.010
4	Αριθμός μαθητών που δίδουν την φοίτησή τους	77
5	Χαρακτηρισμός φοίτησης	Μέτρια
6	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία	50
7	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία με κάρτα	-
8	Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας (ΤΕΔ)	16
9	Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης Μαθητών (ΕΔΑΜ)	8

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Κατά τη δεύτερη σχολική χρονιά λειτουργίας του Προγράμματος (2007-2008) παρουσιάστηκε στα σχολεία παρέμβασης της Μακεδονίας βελτίωση στη φοίτηση των παιδιών Ρομ και άλλαξε η στάση πολλών από τους εμπλεκόμενους στην εκπαίδευσή τους.

Πιο συγκεκριμένα:

- Γράφτηκαν σε Νηπιαγωγεία και στη Α' Δημοτικού περισσότερα παιδιά από ό,τι τις προηγούμενες χρονιές.
- Βελτιώθηκε σε μικρό βαθμό η συχνότητα φοίτησης των παιδιών Ρομ σε περιοχές της Μακεδονίας, όπου υπήρχαν μεγάλα προβλήματα (Ν. Θεσπικης, Ν. Καβάλας, Ν. Σερρών). Παρόλα αυτά, η κατάσταση παραμένει προβληματική.
- Η επαφή των συνεργατών δικτύου με τους γονείς των παιδιών Ρομ άλλαξε την άποψη πολλών από αυτούς για την εκπαίδευση.
- Άλλαξε η αρνητική στάση πολλών εκπαιδευτικών απέναντι στους Ρομ.
- Κατά γενική ομολογία τα βιβλία που χρησιμοποιούνται στα ΤΕΔ για την Γλώσσα και τα Μαθηματικά αποδεικνύονται κατάλληλα.
- Η συνεργασία με τους συνεργάτες δικτύου, εκπαιδευτικούς και διαμεσολαβητές είναι πολύ καλή.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Περιφερειακός Συνεργάτης:
Σταμάτος Γεώργιος

Περιφερειακή Γραμματεία:
Μάρτα Μαυρίνα
τηλέφωνο: 2610-969729

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΔΙΚΤΥΟΥ	ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	Στεφάνου Αναστάσιος, Τζιτζιρού Στυλιανή	Ζαφειρόπουλος Βασίλειος
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	Καρπούζου Κυριακούλα	-
ΑΧΑΪΑΣ	Κάτρη Ευσταθία, Κηπουργού Μαρία, Σαρακινιώτη Αντιγόνη, Χαλκίδου Ασπασία, Μάνεσης Νικόλαος	Καμπούρης Ιορδάνης, Μαρκόπουλος Διονύσιος, Μαρκόπουλος Χρήστος, Μπαντζαλής Αντώνιος
ΗΛΕΪΑΣ	Αγγελόπουλος Διονύσιος, Ιωάννου Σοφία, Κώστα Αναστασία, Μαμάτσια Μαρία, Νικολόπουλος Ευάγγελος	Καραγιάννης Πέτρος, Κολτσιδης Κωνσταντίνος, Σούτας Χαρίλαος
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	Δημητροπούλου Ευαγγελία, Σαμαρά Χρυσούλα	Κουτρομπάνου-Λουκά Ασμηίνα, Χαλιλόπουλος Δημήτριος
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	Κατσιποδα Βασιλική-Σοφία, Μαχαίρα Ελένη	Αναστασόπουλος Μαρίνος

Στατιστικά στοιχεία

1	Αριθμός σχολείων	39
2	Συνολικός αριθμός μαθητών	5.788
3	Αριθμός μαθητών πληθυσμού στόχου	1.439
4	Αριθμός μαθητών που δέκοψαν την φοίτησή τους	162
5	Χαρακτηρισμός φοίτησης	Από κανονική έως σποραδική
6	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία	52
7	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία με κάρτα	-
8	Τμήματα Ενσωματικής Διδασκαλίας (ΤΕΔ)	18
9	Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης Μαθητών (ΕΔΑΜ)	7

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τα στοιχεία του πίνακα προέρχονται απευθείας από τα σχολεία παρέμβασης και τη συμπλήρωση από αυτά των εξειδικευμένων πινάκων του Προγράμματος.

Σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά 2007, η σημαντικότερη διαφορά εμφανίζεται στον αριθμό των τσιγγανοπαίδων που δέκοψαν τη φοίτηση, σύμφωνα με τα ίδια τα σχολεία. Πράγματι, το 2007 είχαν δηλωθεί 353 διαρροές ενώ το 2008, 162.

Η έννοια η οποία φαίνεται να χρειάζεται περαιτέρω διασαφήνιση είναι αυτή της «σποραδικής φοίτησης».

Η μέση δηλωμένη απόδοση των μαθητών της ομάδας στόχου είναι 6,97. Με βάση αυτήν τη καταγραφή θα είχε ενδιαφέρον να εξταστεί συστηματικότερα η σχέση μεταξύ των αποκτημένων γνώσεων από τους μαθητές και

του τρόπου βαθμολόγησης των εκπαιδευτικών.

Τέλος, θα είχε επίσης ενδιαφέρον να αποτυπωθεί η εκροή των μαθητών της ομάδας στόχου από τα σχολεία παρέμβασης και μάλιστα τόσο κατ'απόλυτο αριθμό απολυμένων όσο και κατά φύλο.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Περιφερειακός Συνεργάτης
Γιόργος Ανδρουλάκης

Περιφερειακή Γραμματεία:
Αλεξάνδρα Τόμπρα
τηλέφωνο & fax: 210-6821523

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΔΙΚΤΥΟΥ	ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Αντωνία Καραγιώργου, Γιάννης Μπαρμπάτσος	Μιχάλης Νικολάου
ΕΥΒΟΙΑΣ	Σοφία Σπανού	Ιωάννα Μήτρου
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	Λαμπρινή Ζιώβα, Κώστας Χριστόπουλος	Παντελής Τσακίρης
ΦΩΚΙΔΑΣ	Έφη Καπαρέλη	Κώστας Μόζος

Στατιστικά στοιχεία

1	Αριθμός σχολείων	15
2	Συνολικός αριθμός μαθητών	1.873
3	Αριθμός μαθητών πληθυσμού στόχου	436
4	Αριθμός μαθητών που δέκοσαν την φοίτησή τους	39
5	Χαρακτηρισμός φοίτησης	φοιτούν κανονικά 241 φοιτούν σποραδικά 144
6	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία	12
7	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία με κάρτα	-
8	Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας (ΤΕΔ)	4
9	Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης Μαθητών (ΕΔΑΜ)	4

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Τα ποσοτικά στοιχεία από τους 4 νομούς της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας μαρτυρούν, σε σχέση με τη σχολική χρονιά 2006-07, μια αύξηση της τάξης του 21% για τη φοίτηση των Τσιγγανόπαιδων στα σχολεία παρέμβασης του Προγράμματος, ενώ αύξηση (18%) παρατηρείται και στα υπόλοιπα σχολεία.
- Τα θετικά αυτά αποτελέσματα αποχύν τη γενική δράση του προγράμματος και τις συστηματικές προσπάθειες των τοπικών συνεργατών. Οι συνθήκες διαβίωσης των Τσιγγανόπαιδων παραμένουν, σε αρκετές περιπτώσεις, πολύ δυσχερείς, επηρεάζοντας βέβαια την ένταξή τους στο σχολείο.
- Σε ποιοτικό επίπεδο, η ευαισθητοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας και, κυρίως, των τοπικών κοινωνιών επιτεύχθηκε σε αρκετά κανονιστικά βήματα, με

- στοχευμένες κινήσεις σε κρίσιμες περιοχές (Καστέλλα Εύβοιας, Θήβα, Αμφισσα). Πάντως, απαιτήσεις υπάρχουν ακόμη και μόνο η συνεής και μακροχρόνια δράση θα μπορούσε να τις κάμψει.
- Μια μεγάλη πρόκληση για το Πρόγραμμα είναι η προσέλευση των παιδιών της ομάδας-στόχου που δεν έχουν φοιτήσει ποτέ σε σχολείο (γύρω στα 200 στην περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας).
- Τέλος, η ανομοιογένεια του πληθυσμού-στόχου και τα στοιχεία που προκύπτουν από την εφαρμογή του Προγράμματος, συγκλίνουν προς την επιλογή μιας διαφοροποιημένης προσέγγισης, ανάλογα με τις κοινωνικές, εκπαιδευτικές και γλωσσικές διαστάσεις της ομάδας-στόχου από περιοχή σε περιοχή.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ		2006-07	2007-08
1	Αριθμός σχολείων	168	169
2	Συνολικός αριθμός μαθητών	34.510	33.875
3	Αριθμός μαθητών πληθυσμού στόχου	7.991	8.457
4	Αριθμός μαθητών που δέκοσαν την φοίτησή τους	1.219	974
5	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία	163	261
6	Αριθμός μαθητών που μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία με κάρτα	76	114
7	Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας	79	79
8	Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης Μαθητών	41	43